Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра філософії та суспільних наук

“**ЗАТВЕРДЖУЮ**”
Завідувач кафедри
_____
Н.Л.Морська
Протокол № 1 від 1 вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЮДИНА У СУСПІЛЬСТВІ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
(шифр і назва спеціальності)

Мова навчання українська

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Людина у суспільстві» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми за спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта

Розробник:
Буяк Богдан Богданович – доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та суспільних наук, ректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

2. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Історія)
2	Спеціальність	А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
3	Галузь знань	А Освіта
4	рівень вищої освіти	другий (магістерський)
5	Форма навчання	стаціонарна
6	Статус дисципліни	вибіркова
7	Мова навчання	українська
8	Курс	1
9	Семестр	2
10	Обсяг дисципліни в кредитах	5
11	Загальна кількість годин	150
12	Кількість змістових модулів	2
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 60, заочна форма – 18
14	Лекції (год.)	Денна форма – 30, заочна форма – 8
15	Семінарські заняття (год.)	Денна форма – 30, заочна форма – 10
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма – 90, заочна форма – 132
17	Вид ІНДЗ	есе
18	Форма підсумкового контролю	залік

Частка годин аудиторних занять становить:
для денної форми навчання – 40 %
для заочної форми навчання – 11 %

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Людина у суспільстві» є
– ознайомлення студентів із теоретико-методологічним підґрунтям розуміння людини у суспільстві та практикою застосування знань з предмету у різних соціумах;
– формування системного уявлення про різноманітність суспільства; ознайомлення із цим знанням необхідне для вміння аналізувати впливи соціальних явищ, що витікають із багатогранності людських спільнот та складнощі людини у взаємодії з неоднорідністю суспільства у контексті глобалізації сучасного світу;

- введення до учбового процесу системи теоретичних понять про процеси інтеграції та адаптації людини у соціум, про різноманітні форми взаємовідносин різних суб'єктів соціальної взаємодії, про взаємодію різностей у суспільстві у функціональне ціле, глобалізацію як фактор становлення глобального простору людства;
- розвиток умінь користуватися науковою термінологією, а також умінь зіставляти різні наукові погляди та гіпотези, що пов'язано з прищепленням навичок самостійної роботи з науковою літературою; формування ефективних, якісних, сучасних, освічених фахівців, конкурентоспроможних на міжнародному ринку праці.

3. Компетентності та результати навчання

Навчальна програма «Людина у суспільстві» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу процесів та явищ в історії, механізмів та розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків.

ЗК 2 Здатність формулювати нові проблеми в області історії, вибирати належні напрями та відповідні методи для їх розгляду; оволодіти методами та способами аналізу історичних подій та явищ. Здатність впровадження наукових досліджень у професійній та інноваційній діяльності, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 3 Здатність створювати стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів; організовувати свою роботу або роботу в команді, дотримуючись культури стосунків, готовності до критики і самокритики; здатність до саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК 6 Відкритість до нових знань, ідей і технологій; здатність продукувати не стандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдань.

ФК 1 Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів (мовно-комунікативна компетентність).

ФК 11 Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; аналізувати результати навчання здобувачів освіти; формувати спроможність у здобувачів освіти до самоцінювання і взаємооцінювання результатів навчання (оцінювально-аналітична компетентність).

ФК 12 Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег; надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку, іноваційній діяльності (компетенція здатності до навчання впродовж життя).

ФК 13 Здатність визначати, формулювати та розв’язувати наукові проблеми, аналізувати соціально значущі процеси та робити науково обґрунтовані висновки; здатність до перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмета (загальнонаукова компетентність).

ФК 16 Здатність вивчати та аналізувати проблеми соціально-економічного розвитку, які зумовлені суспільно-історичним і культурним розвитком України.

ФК 17 Здатність добре розбиратися у сучасній суспільно-політичній ситуації з метою формування особистості з адекватною громадянською позицією, з’ясовувати небезпечні глобальні тенденції і глобальні проблеми розвитку людства та здійснювати пошуки шляхів їх подолання.

ФК 18 Здатність узагальнити засвоєні знання та сформовані вміння у процесі теоретичної та практичної підготовки під час підготовки та захисту магістерської роботи та формування професійних компетентностей у майбутній науково-дослідній роботі.

Вивчення навчальної дисципліни «Людина у суспільстві» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

- здатність використовувати опановані знання з дисципліни для формування розуміння, пояснення, трактування складних суспільних процесів, розуміння ролі людини у них, як активної соціальної одиниці здатної не лише до ефективної взаємодії зі складною соціальною динамікою, але й як суб’єкта соціальної ініціативи, що націлений на усвідомлений вплив на спрямованість і темп тенденцій, що формуються і розвиваються в складноорганізованому соціумі;

– вміти адаптуватися до багатогранних процесів у суспільстві і всього комплексу ускладнень, які вони вносять у життя людей, бути спроможним діяти у нових реаліях та застосовувати набуті знання для ефективної самореалізації у реальності складно організованого суспільства;

– у тому числі:

ПРН 1 Вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння комунікувати усно й письмово.

ПРН 16 Володіє науковими методами аналізу та обробки інформації; знає принципи самоорганізації в живій та неживій природі, а також закономірності еволюції, відтворення і розвитку систем біосфери і ноосфери; здатен рефлексувати над власною професійною діяльністю.

ПРН 17 Орієнтується в принципах формування цілісного погляду на основи філософії як системи знань та науково обґрунтовує особливості виникнення й розвитку соціальних явищ в умовах сучасного державотворення.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння вказаної дисципліни та передують її вивченню: філософія, соціологія, політологія, історія, глобалістика.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Витоки сучасних уявлень про людину у суспільстві.

Матеріалістичне та ідеалістичне розуміння проблеми формування зв'язку між особистістю та суспільством. Зростання ролі особистості у суспільному розвитку, Воля як атрибут людського існування. Протиріччя між цінностями особистості та реаліями суспільного життя. К.Маркс про роль особистості. А.Камю про сенс життя. І. Канта про вчинки людей і якість стосунків у суспільстві. М. Хайдеггер про феноменологію людського буття. Тейяр де Шарден про єднання без змішування.

Тема 2. Цивілізація як система організації складного суспільства і людина як її головний складник.

Міста, як феномен цивілізації. Закони функціонування міського простору. Хронотоп міста і села. Міський і сільський способи освоєння людьми часу та простору. Роль техніки у житті сучасних міст. Місто, як як механізм для організації складного суспільства. Місто, як підсилювач та прискорювач суспільних, культурних, економічних та політичних процесів. Міста, як центри світ-економік. Протиріччя між містом та державою. Протиріччя між містом та селом. Міста, як засіб комунікації місцевої людності зі світом.

Тема 3. Смислове наповнення суспільного середовища.

Неоднорідності простору. Включення міст у гармонію Небесних Сфер. Містобудування, як мистецький процес в античних греків. Роль священного і центру у містах древніх греків. Роль Капітолію і Форуму в організації простору древньоримських міст. Торгова, житлова, виробнича, оборонна зони древньоримських міст. Собори як осердя середньовічних міст. Міста епохи Відродження, як інструменти гармонійної організації суспільства. Сучасні міста, як осердя фінансової цивілізації.

Тема 4. Людина в геокультурному просторі соціуму.

Культура, як знакова система. Наповненість сіткою значень географічного простору. Місто, як можливысть руху по соціальній висхідній. Міста, як сенсоутворюючі осереддя. Міста-зразки. Боротьба міст між собою за збільшення

свого впливу на простір.

Тема 5. Сучасне суспільство, як середовище інформаційного перевантаження людини.

Зміни процесів інтелектуальної, духовної діяльності.під впливом інформаційної революції. Перенасичення інформацією. Інформація, як соціально-економічний та культурний фактор. Інформатизація, як соціально-історичний процес. Інформатизація і процеси соціальної інтелектуалізації. Взаємопереплетення соціальні,технологічної, економічної, політичної та культурної сфер засобами інформаційними технологіями. Медіатизація суспільства.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Людина в умовах панування грошової цивілізації.

Фінанси, як інструмент формування базових цінностей, інститутів, інтересів людей у сучасному суспільстві. Культ раціоналізму. «Вигода» і «гедонізм», як системоформуючі парадигми сучасності. Власність і гроші, як гаранти свободи та самодостатності. Влада фінансів. Руйнування колективізму і общинності. Загострення суспільних суперечностей. Духовна криза.

Тема 7. Людина в урбанізованому суспільстві.

Торстейн Веблен про «престижне споживання» і "заздрісне порівняння". Грошові відносини та егоїстичні інтереси, як інструменти атомізації суспільства. Відчуження, як втрата здатності контролювати своє життя. Позбавлення власності на капітал, як засіб відчуження. Неможливість впливати на прийняття управлінських рішень, як фактор відчуження. Відсутність контролю над умовами найму і праці, як засіб відчуження. Оцифрована реальність, як фактор відчуження між людьми.

Тема 8. Людина в умовах експонентно змінюваного суспільства.

Перевага у сучасному ритмі життя динаміки над статикою. «Прискорення» часу та «ущільнення» простору. Руйнування традиційної системи управління. Наростання некерованих турбулентних процесів. Знання, як головний інструмент примноження багатства і сили. Миттєвість у поширенні даних, ідей, символів. Демасифікація економіки. Невроз сучасної урбанізованої культури.

Тема 9. Постмодерн, як період втрати мотивації

Культура модерну на зламі Античності та Середньовіччя. Модерн Нового часу. Постмодерн, як остаточний розрив з традицією. Руйнування меж між елітарною та масовою культурами, між реальним та ірреальним. Перехід від класичного антропоцентричного гуманізму до універсального гуманізму. Процеси егалітаризації і лібералізації. «Цивілізація молодих».. Культурний плюралізм, Хаос, що породжує нове.

Тема 10. Симулякризація суспільства та людини.

Символічні образи, що поглинають, витісняють реальність. Період панування емансипованих знаків. Епоха підробок. Тиражування культурних досягнень. Виробництво і обіг нематеріальних симулякрів. Культура і симуляційність.Творче безсилля сучасної культури. Гіперреальність. Світ симулякрів, як ілюзорна реальність і як криза культури. Симулякри у політиці. Симулякри в економіці. Витіснення людини її симулякрами. Культура смерті.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота		лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Витоки сучасних уявлень про людину у суспільстві	15	2	2	11	15	2	2	11
Тема 2. Цивілізація як система організації складного суспільства і людина як її головний складник	15	4	4	7	15	2	2	11
Тема 3. Смислове наповнення суспільного середовища	15	4	4	7	15	2	2	11
Тема 4.	15	4	4	7	15	2	2	11

Людина в геокультурному просторі соціуму								
Тема 5. Сучасне суспільство, як середовище інформаційного перевантаження людини	15	2	2	11	15	-	2	13
Разом за змістовим модулем 1	75	16	16	43	75	8	10	57
Змістовий модуль 2								
Тема 6. Людина в умовах панування грошової цивілізації	15	4	4	7	15	-	-	15
Тема 7. Людина в урбанізованому суспільстві	15	2	2	11	15	-	-	15
Тема 8. Людина в умовах експонентно змінюваного суспільства	15	2	2	11	15	-	-	15
Тема 9. Постмодерн, як період втрати мотивації	15	2	2	11	15	-	-	15

Тема 10. Симулякризація суспільства та людини	15	4	4	7	15	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	47	75	-	-	75
Всього годин	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**8**	**10**	**132**

4.3. Теми лекцій

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Витоки сучасних уявлень про людину у суспільстві	2	2
2	2	Цивілізація як система організації складного суспільства і людина як її головний складник	4	2
3	3	Смислове наповнення суспільного середовища	4	2
4	4	Людина в геокультурному просторі соціуму	4	2
5	5	Сучасне суспільство, як середовище інформаційного перевантаження людини	2	-
6	6	Людина в умовах панування грошової цивілізації	4	-
7	7	Людина в урбанізованому суспільстві	2	-
8	8	Людина в умовах експонентно змінюваного суспільства	2	-
9	9	Постмодерн, як період втрати мотивації	2	-
10	10	Симулякризація суспільства та людини	4	-
		Всього годин	**30**	8

5.4. Теми семінарських занять

№	№	Назва теми	кількість годин

з/п	теми		денна форма	заочна форма
1	1	Витоки сучасних уявлень про людину у суспільстві	2	2
2	2	Цивілізація як система організації складного суспільства і людина як її головний складник	4	2
3	3	Смислове наповнення суспільного середовища	4	2
4	4	Людина в геокультурному просторі соціуму	4	2
5	5	Сучасне суспільство, як середовище інформаційного перевантаження людини	2	2
6	6	Людина в умовах панування грошової цивілізації	4	-
7	7	Людина в урбанізованому суспільстві	2	-
8	8	Людина в умовах експонентно змінюваного суспільства	2	-
9	9	Постмодерн, як період втрати мотивації	2	-
10	10	Симулякризація суспільства та людини	4	-
		Всього годин	**30**	**10**

5.5. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Людина як творець спільнот і суспільства в цілому і об’єкт впливу соціуму на себе *Завдання*: дослідити особливості взаємовпливу між людиною і соціумом, процеси уніфікації та потреби людей у розвитку власної унікальності	11	11
2	2	Протиріччя між людиною та суспільством *Завдання*: розкрити причин конфліктності взаємовідносин між людиною та суспільством	7	11
3	3	Формування, поширення сенсів у суспільстві і їх роль житті людей *Завдання*: розкрити місце людини у суспільстві і роль суспільства у її становленні як рушійної сили якісних змін у	7	11

		соціумі		
4	4	Суспільство, як середовище самореалізації і самоствердження людей *Завдання*: проаналізувати роль соціальних ієрархій як мотиваторів людей до реалізації ними власних амбіцій	7	11
5	5	Вплив інформаційного перевантаження людей у сучасному суспільстві *Завдання*: дослідити труднощі людей у сучасному суспільстві орієнтуватись в умовах інформаційного перевантаження	11	13
6	6	Культ успішності, як ціннісна орієнтація грошової цивілізації та інструмент демонтажу традиційного суспільства *Завдання*: дослідити роль грошей у формуванні сучасної реальності	7	15
7	7	Людина в умовах зростання різних форм залежностей і зовнішнього контролю у сучасному суспільстві *Завдання*: проаналізувати причини і наслідки дегуманізації людей і потрапляння їх у полон віртуальності, під впливом бурхливого розвитку цифрових технологій	11	15
8	8	Ріст стрксогенності в людей у суспільстві під впливом швидких змін *Завдання*: проаналізувати наслідки для сучасних людей зростання швидкоплинності відносин між ними	11	15
9	9	Постмодерн як стан втрати перспективи *Завдання*: дослідити взаємозв'язок між панівними цінностями людей на сучасному етапі та посиленням хаотизації суспільства	11	15
10	10	Наростання розриву між суспільною реальністю та її віртуальним відзеркаленням *Завдання*: проаналізувати наслідки підміни духовності віртуальною симуляцією сенсового наповнення життя людей і суспільства	7	15
		Всього годин	**54**	**80**

5.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми
1	Людина як біологічна та соціальна істота
2	Людина у сучасному суспільстві
3	Саморозвиток та самореалізація людей у сучасному суспільстві
4	Людина в умовах кризи раціоналізму у сучасному соціумі
5	Людина в умовах кризи гуманістичних цінностей на сучасному етапі розвитку суспільства
6	Постматеріалізм і суб'єктивне благополуччя людини
7	Фобії людей як проблема сучасного суспільства
8	Фрагментація суспільного життя у сучасному соціумі та її вплив на людину
9	Віртуалізація життя суспільства та проблеми особистісного росту
10	Мораль людей у віртуальній взаємодії і проблема їх відповідальності
11	Нове покоління фантомної реальності
12	Розмивання національної самосвідомості в умовах глобалізаційних процесів та вплив нових реалій на людей
13	Вплив цифрових технологій на суспільство і життя людей
14	Людино-комп'ютерні системи у новій суспільній реальності
15	Гроші, як пріоритет сучасного суспільства, як засіб одержання задоволень для одних і влади для інших
16	Взаємодія замість близькості, як визначальна риса сучасного соціуму
17	Втрата людьми контролю за змінами у суспільстві, розуміння їх сенсу і мети
18	Ситуативна етика сучасних людей, як наслідок швидких змін у суспільстві
19	Криза інституту сім'ї у сучасному суспільстві
20	Людина в умовах постмодерної реальності
21	Людина в умовах розгортання конфлікту між релігійними цінностями і гомотолерантністю у сучасному соціумі
22	Ф.Фукуяма про поступову втрату у суспільстві розуміння того, що є людина
23	Людина в умовах домінування у її житті інститутів суспільства
24	Ідентичності сучасних людей: історичний, етнічний, релігійний та політико-владний вимір
25	Людина в умовах зростання ризикогенності сучасного суспільства

6.Форми та методи навчання

У процесі навчання застосовуються наступні форми навчання: лекції (традиційні), які дають приклад комплексного аналізу місця і ролі людини у суспільстві; семінари та семінари-дискусії на яких студенти відточують свою здатність комплексного аналізу місця і ролі людини у суспільстві;

консультації (індивідуальні та групові) на яких студенти одержують можливість поглибити свої знання та удосконалити свої навички комплексного аналізу місця і ролі людини у суспільстві та у конкретних сегментах соціуму; самостійна робота здобувачів освіти у процесі якої студенти відточують свої навички комплексного аналізу місця і ролі людини у суспільстві без участі викладача; індивідуальні навчально-дослідні завдання у процесі виконання яких студенти розвивають вміння досліджувати специфічні аспекти місця і ролі людини у суспільстві за певних конкретних умов; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ, які розвивають навички роботи не лише з більш потужним потоком інформації але й з більш широким колом осіб незважаючи на віддаленість; науково-дослідна робота студентів, яка розвиває у студентів навички виконання дослідницької діяльності на більш ґрунтовному і фундаментальному рівні

Серед методів, які застосовуються у процесі навчання застосовуються: словесні методи: пояснення, які допомагають студентам складні аспекти взаємодії людини і суспільства сегментувати на ряд простих і виявляти між ними причинно-наслідкові зв’язки, розповідь, яка дозволяє в емоційно забарвленому форматі доносити сухі логічні пояснення друкованих текстів; бесіда, яка дозволяє залучати студента до процесу спільного з викладачем знаходження суті досліджуваних проблем при взаємодії людини і суспільства; інструктаж, що допомагає підготувати студентів до самостійного дослідження конкретних проблем взаємодії людини і суспільства; демонстрація відеоматеріалів, що дозволяє залучати до процесу опанування знань і вмінь більш широке коло когнітивних засобів пізнання; розв’язування ситуаційних завдань, що дозволяє розвивати вміння і навички поєднувати теорію з практикою; дослідницький метод, що розвиває вміння і навички здійснювати узагальнення на основі емпіричної інформації; мозковий штурм, що дозволяє розвивати вміння і навички максимально концентруватись і застосовувати максимально широке коло ресурсів при вирішенні особливо складних проблемних ситуацій які складаються при взаємодії людини і суспільства.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Особистість в урбанізованому суспільстві» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:
– поточне опитування;
– презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
– виступи на наукових заходах;
– написання наукових робіт;
– есе.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Людина у суспільстві» використовуються такі форми контролю:
– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;
– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
– підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання:

За роботу на семінарському занятті студент може отримати максимум **10 балів.**
9-10 балів: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу семінарського заняття в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань семінару, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
7-8 балів: студент демонструє повні, систематичні знань з семінарського заняття, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань семінару, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.
4-6 балів: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питань семінару, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.
3-4 бали: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу семінарського заняття, що складає менше 50% необхідного обсягу, не знає основної політологічної термінології, не вміє логічно висловлюватися.
1-2 бали: студент демонструє фрагментарні знання семінарського заняття, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні політологічної термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.
0 балів: студент не володіє знаннями з семінарського заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи оцінюється на семінарському занятті, за окремо виконані завдання (реферат, конспект) за 5-ти бальною шкалою.

Критерії оцінювання ІНДЗ (есе)

Максимальна оцінка – 10 балів

1. Обгрунтованість актуальності проблеми – 2 бали.
2. Вміння чітко та логічно формулювати свої думки – 2 бали
3. Повнота у розкритті теми – 2 бали.
4. Самостійність, оригінальність і доказовість суджень – 2 бали.
5. Структурованість викладу матеріалу – 2 бали

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1					**Змістовий модуль № 2**					
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Сума
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Т1, Т2 ... Т10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
64-74	**D**	задовільно	
60-64	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. У випадку виникнення конфліктних ситуацій, керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у

Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка»

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка». Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Використання ШІ у процесі опанування навчальної дисципліни допускається виключно в якості допоміжного інструменту: ШІ дозволено використовувати для пошуку ідей, перекладу, структурування матеріалу, редагування тексту чи генерування початкових чернеток

Обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
2. Комп'ютери з доступом до Інтернету.

12. Рекомендована література

Основна

1. Возняк Т. Феномен міста / Тарас Возняк. Львів: Незалежний культурологічний журнал «Ї», 2009. 333 с.
2. Гісем О., Мартинюк О. Людина і суспільство: в схемах, таблицях і коментарях. Кам'янець- Подільський: Абетка, 2003. 252 с.

3. Грушко В.С. Пошуки сенсів в хаосмосі реальності / Віктор Грушко. Berlin: Globe Edit, 2020, 124 с.
4. Діденко В.Ф. Діденко Л.В., Кондрашова-Діденко В.І., Людина і світ: навч. Посібник. К.: Вища школа, 2001. 229 с.
5. Ільїн В.В. Фінансова цивілізація. К. Книга, 2007. 528 с.
6. Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори / Хосе Ортега-і-Гасет. К.: Основи, 1994. 420 с.
7. Плакроуз Г., Ліндсей Дж. Цинічні теорії про гендер, расу та ідентичність. І чому вони згубні для нас усіх / Гелен Плакроуз, Джеймс Ліндсей. К.: Наш формат, 2022. 368 с.
8. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика. К.: Знання, 2008. 663 с.
9. Тоффлер Е. Нова парадигма влади. Знання, багатство й сила / Елвін Тоффлер. Харків: Акта, 2007. 688 с.
10. Фергюсон Н. Приреченість: політика і катастрофи / Ніл Фергюсон. К.: Наш формат, 2022. 496 с.
11. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / Віктор Франкл. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 160 с.
12. Фромм Е. Втеча від свободи / Еріх Фромм. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 288 с.
13. Фукуяма Френсіс. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Тетяна Сахно. К.: Наш Формат, 2020. 192 с.
14. Харарі Ювал Ной Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього / Ювал Ной Харарі. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля. 2018. 544 с.

Допоміжна

1. Аверинцев С.С. Софія-Логос. Словник. К.: Дух і Літера, 2004.
2. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман. К.: Видавничий дім «КиєвоМогилянська академія», 2008. 109 с.
3. Донченко Є. А., Титаренко Т. М. Особистість: конфлікт, гармонія / А. Є. Донченко, Т.М. Титаренко. К: Політичне видання, 1989. 176 с.
4. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку XX ст.). К.: Либідь, 1993.
5. Ільїн В.В. Фінансова цивілізація. К. Книга, 2007.
6. Каммингс С. Реконструкція стратегії. Х.: Гуманитарний Центр, 2010.
7. Кон Й. С. У пошуках себе / Й.С. Кон. К: Політичне видання, 1984. 100 с.
8. Кримський С.Б. Під сигнатурою Софії. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008.
9. Кучинський С. А. Людина моральна / С.А. Кучинський. К: Політичне видання, 1987. 271 с.
10. Мільс А. Гармонія та дисгармонія особистості / А. Мільс. К: Політичне видання, 1990. 222 с.

11. Монтень М. Проби / М. Монтень. К: Фоліо, 2012. 92 с.
12. Немировський В.Г. Сенс життя: проблеми та пошуки / В.Г. Немировський. К: Політичне видання, 1990. 223 с.
13. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. К.: Либідь, 2000.
14. Щокін Г.В. Закони соціального розвитку і управління. К.: МАУП, 2006.
15. Яценко Б. П. Світові міста / Б. П. Яценко // Географія та основи економіки в школі: наук.-метод. журн. 2003. № 1. С. 41–42.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Центр дистанційного навчання Тернопільського національного педагогічного університету. Режим доступу: http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1770.
2. Вікіпедія. Вільна енциклопедія : [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/.
3. Наукова бібліотека ТНПУ імені Володимира Гнатюка: [Електронний ресурс] // Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Режим доступу : http://www.library.tnpu.edu.ua/.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3961

14. Перелік рекомендованих ресурсів

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компоненту здобувачам освіти рекомендується проходження таких курсів, тренінгів, семінарів, тощо: наукові та науково-методичні семінари, тренінги які проводяться протягом навчального року викладачами кафедри філософії та суспільних наук ТНПУ ім. В.Гнатюка.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти здійснюється під час занять, консультацій, через електронну пошту, за допомогою системи дистанційного навчання. Консультації проводяться як згідно з графіком, так і за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті здобувач вищої освіти зобов’язаний відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до учасників освітнього процесу.